

CSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG
ENGEDELMEVEL.

Nro 12.

Költ Bétsben, Boldog-Afzszony Havának (Augústusnak)
11-dik napján 1801-dik Elztendőben.

B é t s

Haydn Jó'sef Úrnak, Hertzeg Elzterházy
Muzsika-Igazgatójának, a' Világ Teremté-
séről írt remek muzsikáját, a' múlt elztendő vé-
gén adták Párisban leg először, az Opera nevű
Teátromban, mellyet már most Theatre des
arts, a' mesterségek Teátromának hívnak. Jelen
vólt Bonaparte is, minekutánna útjában az életét
célba vévő pokolbéli machinától szerentsésen
meg-menekedett volna. Illy véletlen környül-állá-
sok között is nagyon meg-elégedtek a' halgatók
Haydn muzsikájával, a' mu'sikusok pedig egész

M

az elragattatásig érezték a' remek-munka szépségeit. Mingyárt akkor el-tökéltették magokban, hogy egy pénzt veretnek Haydnnek örök emlékezetére. A' pénz csak a' múlt hónapban lehetett készen, mellynek 20 dik napján egy levelet írtak Haydn nek a' Musikusok igen nyájas és sok magasztaló ki fejezések között, 's neveket száz harmincz egynéhányan alá-írták. Ezen musikai társaság Deputátusokat küldött a' Párisban lévő Gróf Cobenzl Lajos Cs. K. Ministerhez, arra kérvén Ő Excellentiáját, hogy az emlékeztető pénzt a' levéllel egygyütt méltóztatna elfogadni, 's Haydn-nek meg küldeni. Igen is elfogadta, 's maga is olly gyönyörű levelet írt Julius 28 dikán Haydn-nek, hogy azt tellyes lehetetlen olvasni nagy szívbéli öröm 's vigasztalás nélkül. A' Kurír a' múlt héten érkezett meg ide Párisból a' kedves ajándékkal, mellyet vévén Gróf Colredo Ferentz Cabinet-Minister Ő Exja, azonnal Augustus 5-dikén költ levelében írt Haydnnek sok nemes 's érzékeny ki fejezésekkel, és az emlékeztető pénzt a' musikai társaság, és Gróf Cobenzl levelével egygyütt utánna küldte Kis-Martonba, a' hol nyáron által szokott múlni a' már közel hetven esztendős Haydn, 's a' hol szerzette három esztendővel ez előtt nagy részét a' Világ Teremtéséről írt musikájának is. Az emlékeztető pénz tiszta aranyból van, 's nyom közel 50 aranyat. Az egygyik oldalára Haydn képe van nyomva ezen írással: Joseph Haydn. A' kép alatt látszik kis betűkkel N. Gatteaux pénz-metző neve, a' ki semmi fizetést nem kívánt fáradságáért. A' pénz másik oldalán egy Lant, régi mu-

sikai szerzőm, van ki tsinálva, sok szép ábrázolásokkal, 's körülötte ez van reá írva: Hommage à Haydn, par les Musiciens qui ont exécuté l'Oratorio de la création du Monde au Théâtre des arts l'an IX de la République Française ou MDCCC. Az az: Haydn-nek tett mély tisztelet azon Musicusok által, kik a' Világ teremtése nevű Oratoriumát adták a' Mesterségek Teátrumában, a' Francia Republicának 9 dik esztendejében, vagy 1800-ban.

Már régtől fogva egy két száz forintot ad Gróf Merodens minden esztendőben a' magakotsissának, sokat ígérő kis leányának nevelésére, és taníttására. De a' kotsis, a' mi pénzt kapott a' jólévojétől a' szülött gyermekének 's magának udvarára nézve, azt el pazérolta, sőt arra a' kegyetlenségre vetemedett, hogy az ártatlan leányát az istállóban tartotta titkon a' széna alatt lévő üregben majd három egész esztendeig, azt hazudván a' jólévojének, hogy jó házba adta azt nevelni, minthogy a' feleségével sem élt együtt. Történt a' napokban, hogy a' kotsisnak falura kellett menni az urával. A' kis leány az éhségtől kényszerítve, ki-jött éjtzakanak idején az istállóból, 's az udvarba öntött moslék, 's szemet között, tsontot, répát, 's egyéb zöldséget keregett élelmére. Ennél fogva tudódott ki a' kotsis' szörnyü tselekedete, ki eddig csak száraz kenyérral, zöldséggel, 's apró tsonttal tartogatta a' leányát, a' pénzét el-fetsélvén rozsz személyek társaságában. A' leány 11 esztendő, felette száraz, és sárga. Mindég mezítelenül volt;

ezért meg van a' bőre kartzolva 's szaggatva a' Izenától, 's az gatzól. A' kegyetlen atya magát e' Dunába akarta ölni féltében: de ki kapták, 's nem sokára még lakol halhatatlan gonofzságáért.

Magyar Ország.

Fiuméből Jul. 30-dikán. A' Pesti Királyi Univerfitásban Seb-Orvosi Tudományt (Chirurgi-) és Bába mesterséget Tabító Stáhly György Úr, kit Ö Felsége, a' Magyar Littorálén, a' Nép között felettébb el terjedt Vénusi nyavalyának meg vizsgálására és ki irtására ki rendelt Guberniális Kommissió mellé, méltóztatott Fő Orvosúl ki nevezni; ezen hónapnak 5-dikén érkezett meg ide segítő társaival egygyütt, és a' Kommissiótól elébe szabott munkához azonnal hozzá fogott, el járván először minden Kerületeket, mellyekbe betegek találtattak, és meg nézegetvén külön külön ebben a' nyavalyában lévőket, Báró Argentó Jósef-Úrnak az ide való Gubernium Assessorának, és az említett Kommissió Tagjának jelen létében.

A' mennyire meg érdemli ez a' nyavalya, a' már bé adott Orvosi le írás szerént, az Igazgató-szék figyelmetességét, rész szerént azért, mivel egész Familiákra ki terjed, rész szerént, mivel mind a' két nemben, sőt még a' tsetsemő kis gyermekekben is olyan tsalhatatlan jeleit lehet ennek észre venni, mellyek tökéletesen meg egygyeznek azzal az úgy nevezett Si w e n s, vagy Sib b e n s nyavalyával, mellyet először Scotiában és Amerikai Kanadában vettek észre: szinte

olyan nagy szorgalmatossággal viseltetik a' ki rendelt Kommissió és a' helybeli Gubernium, ennek a' nyavalyának nem csak ki irtása, hanem továbbbi el terjedésének a' leg jobb móddal lehető meg akadályoztatása eránt is, melly már nem csak az ide való Camerális és Commertzialis Körületekben, hanem még a' szomszéd Zagrab Vármegye sok helységeiben is erőt vett.

Mivel pedig ezzel a' nyavalyával küszködő nép igen szegény, különösen pedig most, az eleségre való nézve, rendkívül való nagy dragaságot szenved: méltóztatott Ő Felsége, magának a' helységeknek kérésére, különösen pedig Nador Ispány Ő Királyi Fő Hertzegsége magaközbenvetésére, kegyelmesen azt rendelni, hogy valamint a' gyógyításra, úgy az ezzel egygyütt járó szükséges rendeléseknek meg tételere meg kifizető költségek, a' Magyar Országai Királyi Kincstárból fizetődjenek ki.

Ebben a' nyavalyában lévő minden helységek, 13 Járásokra vagy úgy nevezett Tractusokra vagynak felosztva; és mindenik Járásban egy, leg inkább a' határféleken fekvő Tractusmentekből ki választott Seb-Orvos, más Tractusmentekből pedig a' Tractusmentekhez tartozó vántató segítő-társakkal egygyütt; a' ki magának szersmind mindenik Járásban egy egy vántató Magistraluális személy vagyon adva.

Professor Stáhly Úr, mind az ide való, a' Triesti közönségnek, mig ebben a' Városban és a' Magyar Littoralén tartózkodik; a' ki magának szerek meg gyógyítására, és a' himlőnek megelőzési emberi, mind pedig tehát himlő matériáival való véde őltására kézi szolgálatját egy közönséges

detményben ajánlja, különösen pedig, a' szegény sorsú embereknek, fáradságát ingyen igéri.

Nagy örömmel vettük itt azt a' hivatalbeli Tudósítást, hogy a' Török Udvarnál lévő Cs. és K. Internuntius, az Afrikai partokon lévő Barbáriai Kormányzfékekkel oly barátságos egyeségre lépett; hogy azok, az ez előtt Velentzehez tartozott, most Császári Királyi Jobbágyokkal, éppen úgy bánnyanak, mint más Cs. K. örökös Tartománybéliekkel, és az ő hajóikra ki függesztett Cs. K. zászlók, a' Tengeri rabló hajók által betsületeiben tartattassanak.

Német Ország.

Regensburgból Jul. 29 diken. Pacher Polgár, a' Frantzia Republikánsok itt tartózkodó Agense, a' Kormányzféktől, Julius 14 diken ilyen értelmű levelet vett: Adja fel Kegyelmed a' Birodalmi gyűlésbe panasz képpen, hogy az Anglusok a' Birodalomban mindenütt Katonákat szednek, melly nyilvánosságosan ellene van a' Lünevilli békeségkötés foglalatjának, és betű szerént való értelmének. Kívánnya azért Kegyelmed, hogy a' leg szorosabb eszközök vétetődjenek elő ezen tilalmas Katona szedésnek megakadályoztatására.

Olasz Ország.

Velentze Júl. 29-diken. „E' folyó hónapnak 26 dikán estve érkezett ide Nádorispány Ő Kir. Hertzegsége: A' miket láttunk Olasz Országba lett bé érkezésünktől fogva, közlöm, ha tsak rövideden is, a' Hírmondó' Erdemes Olvasóira nézve. U din a városában meg nézte Ő Kir. Hertzegsége ama' híres monte di pietà, (zálog

házat) a' mellyben t. i. mindennemű jószágot el lehet zálogosítani bizonyos ideig. Júl. 22-dikén Trevisó-ba érkezvén, udvarlására jöttek Ő Kir. Hertzegségének Gróf Majláth Ő Excja és a' fia, azután Gróf Bellegarde, az Olasz Országai Tartományok Fő Vezére, Generális Hertzeg Rohán-nal. Meglátogatta Ő Kir. Hertzegségét a' Modenai Hertzeg is, kinek a' Fő Hertzeg is látogatására ment azután. Castelfranco várossának vévén útunkat, Júl. 23-án estve Vicenzába érkezünk. A' kedvetlen idők miatt, nem gyönyörködhetünk ezen utazásunkban úgy, mint gyönyörködhettünk volna, ha két hónappal előbb vagy később utazhattunk volna. Júl. 24-dikén Verónába ment Ő Kir. Hge, abba a' városba t. i. a' melly az Ets folyó-vize bal partján fekszik, mivel Verónának az Ets jobb partján fekvő része a' Cisalpíniai Respublikához tartozik. Már egy órával az előtt a' Gróf Grassi Ferentz palotájában várta Gróf Bellegard Ő Kir. Hgét, a' hova meg is szállott. Hálásra innen Bevilaquára utazott, melly egy mért-földnyire esik Porto Legnano várán innen. Ezt is meg-szemlélte útjában Ő Kir. Hge. Júl. 25-dikén Páduába érkezünk, 's még az nap ki ment a' Fő Hertzeg a' Botanicus Kertnek meg-vi'sgálására; mivel, a' mint tudva vagyon, nagyon jól esmeri Ő Kir. Hge a' füveket, 's azoknak hasznait is tudja. Más nap hajókra szállotunk, 's az innen (Páduából) Velentzébe menő tsatornán, a' sok szép nyári múlató házak, 's kies vidékek között egész Velentzéig hajózástunk, 's gyönyörködtünk ezen pompás városnak tekinte-

tében, melly mezfszéről úgy tűnt a' szemünkbe, mintha a' tenger habjai között lebegne. Mindennütt, a' merre ez ideig megfordultunk, a' Cs. Kir. Gyalog és Lovas Katonáság tiszteletére volt Ő Kir. Hrgének egész seregekkel. A' három napok alatt, a' miől a itt vagyunk, igen sok nevezetes dolgokat láttunk. Sok leveleket kellene béírni ezeknek elő-beszéllésével. Tegnap Regatta volt a' nagy tsatornán: — sul Canal grande. A' Regatta abból áll, hogy a' hajós legények hajókon, a' gondolákon (fedelestsónakokon) verset futnak evezésekkel a' tengeren. Ezt a' nevezetes mulátságot Mocenigo Ő Exja palotájából nézte Ő Kir. Hge. Ez Velentzének a' leg gazdagabb lakossa. Vasárnap estve nagy hajókra szállunk, 's Triestnek veszfzünk útunkat az Adriai tengeren. Egy kis hajós sereg fogja Ő Kir. Hgét kísérni Vitéz (Chevallier) L' Epine vezérlése alatt."

Májdlandból Julius 21-dikén. A' Mádrítból Genuába jött magános levelekben a' vagyon, hogy Kádixban, 200 ágyúzó nagy hajókat készítenek, mellyekről úgy gondolkodnak, hogy Ferolból 13 Linea hajók Kádix felé már ki eveztek. — Ennek a' hónapnak 15 dikén azt hallották Genuában bizonyos tudósításból, hogy Admirális Gantheaume az Áfrikai partokon Dernánál, 7000 ki valogatott Katonákat a' szárazra valósággal ki rakott, és vizfza.jövőben, egy Swiftsbury nevű Anglus Linea hajót Kándiánál el vett. — Július 14-dikén evezett el Gantheaume Admirális az elvett Anglus hajóval, a' Genuai partok előtt, és bizonyos időkben örömet jelentő Sálvékat adott. —

Julius 17-dikén evezett bé Genuába egy Anglus hajó, fegyvernyugvást jelentő zászlókkal; 214 fogoly Frantzia vólt a' hajón.

Nizzából Jul. 15-dikén. Tegnap érkezett ide egy Nápolyi hajó, mellynek Kapitánya esküvés-sel állította, hogy ő a' Szárdíniai tengeren 40, rész-szerént Frantzia, részszerént Spanyol hajókat ta-lált elő, a' mellyek napkeletfelé eveztek. Ezek többnyire szállító hajók, 's egynehány hadi ha-jók által óltalmaztatván, Generál Menou-nak vilz-nek segítséget.

Frantzia Ország.

Párisból Jul. 21 dikén. Egygyességre lép-vén a' Frantzia Kormányzék, a' Római Státus-sal; Murat Generális fog Rómába Követ fővel küldetni. — A' Pápa Ö Szgével Júl. 15 én kötött egygyességet a' Frantzia részről Bonaparte Jó'sef és Bernier, a' Római Státus részéről pedig, Státus Titoknok, Kardinális Consalvi erősítették meg neveiknek aláírásokkal. Ezen egy-gyezés tsak azután fog kihirdetődni, 's végre hajtódni, minekutánna az, mind a' két Fél által helyben hagyatik.

Párisból Jul. 26-dikán. Azt a' tudósítást vettük itt Telegráf által a' mainapon, hogy egy, 40 ágyús Anglus fregát, mellynek Kapitánnya Murray vólt, Sz. Malo szigeténél a' Frantzia partoktól nem messze egy közizklába tsapódván szélyelfszakadt és elsüjvedt. — Panafz képpen em-legeti a' Moniteur nevü Újság, hogy a' Nápolyi Kormányzék, a' Frantzia Respublikával kötött Békesség feltételeit, a' Státust megbántott fog-lyokra és számkivettettekre nézve, nem tölti bé.

Név szerént említi ezen panaszszáiban a' nevezett Újság Akton Ministert.

Párisból Július 27 dikén. Tegnap előtt, mikor a' Fő Konzul, a' harmadik Huszár Regementet vizsgálta, élzre vette egy Kapitány, hogy egy Huszár ittas vólt. Azonnal ki küldötte őtet a' többi közzül, és azt mondta: hogy neki nem lesz szerentséje a' Fő Konzul előtt meg jelenni. A' Huszár el ment, és magát föbelötte. — A' külső dolgokra ügyelő Minister Talleyrand, a' fördöböl vizsgálta érkezett, és ismét hozzá kezdett rendes foglalatosságihoz.

Bastiából Korzikának fővárosából, Jul. 15-dikén. Hét Frantzia hadi hajókból álló kishajóssereget sejdítvén meg a' halászok a' szomszéd tengeren; tudtára adatott az idevaló Komendáns Generális Casa ltának, a' ki azonnal elküldött egy Tisztet postahajón, hogy a' hajóssereg vezérjétől megtudakoztassa, kik és mi járásban lévők legyenek. A' postahajó tegnap vizsgálta érkezett, levelet hozván Gant he aume Admirálistól, a' mellyben a' Komendánsnak rövideden ezeket jelenti. Én az Afrikai partoktól jövök, a' mellyekre a' hajóimon lévő seregeket szerentesen kiraktam. Vizsza felé való útamban elfogtam egy, Swiftsbury nevű 74 ágyús Anglus hajót.

Még sem közölte a' hivatalbéli Újság ezt a' nevezetes hírt, hogy Gant he aume Frantzia Admirális 7000 embert szállított volna ki D e r n a városánál; 's éppen e' miatt már most kéntelenek vagyunk a' dolog igazságáról kételkedni.

Anglia.

Londonból Julius 21-dikén. Most már, mi-

vel gazdag aratást reménylünk, és Északi Amérikából, 's a' napkeleti Tenger kikötőhelyeiből igen sok életet szállítanak hozzánk, szemlátomást száll alább a' kenyér árra. — A' mi Ministeriális Újságaink újra azt állítják, hogy a' Frantziák nem abból a' tzelből tették a' készülleteket, hogy a' mi vigyázásunkat akarták az által megtsalni, hogy a' magok fő hadi erejeket annál hirtelenebb ki küldhessék a' földközépi tengerre; és hogy Egyiptom ki szabadítása, minden ő készülteiknek valóságos tzelja. — Admirális Pole, egy Kurír által azt a' parantsolatot vette, hogy a' nap-keleti tengeren lévő minden hadi hajókkal, késedelem nélkül vizfsza jöjjön. — Dikson és Graves Admirálisokra a' van bizva, hogy a' Hollandiai, és Calainál 's Dünkirchen nél lévő hajós seregeket, minden módon széllyel verjék; mellyre való nézve sok ágyúzó hajók mentek el azon a' portok felé. — Admirális Nelsonnak pedig, egy nagy hadi erővel kellett közelebb a' Föld középi tengerre ki evezni. — Jork Hertzeg, mint Fő Generális (Generalissimus) azt a' parantsolatot adta ki, hogy minden Katona Tisztek és köz emberek, Britanniában és Irlándiában, késedelem nélkül a' magok Regementyeikhez menyenek; e' mellett minden mi kikötőhelyeinkben lévő hajók parantsolatot vettek a' ki evezésre. — Ez előtt a' Hollandusokhoz tartozott Ambuskade nevű Fregát, melly a' minap a' Thamesis fokában el süjgedt vólt, ismét fel emelkedett, és ki szabadult.

Londonból Jul. 22-dikén. A' mi Konstantinápolyi Követünk Lord Elgin, az utolsó tudósít

tásait ilyen kifejezéssel kezdette. „Hasznomra akartam ezen alkalmatosságot fordítani, hogy Európába írjak 's a' t.“ A' Ministériummal ellenkező Újságok erre ilyen gúnyolódó jegyzést tettek. — Hát nem tudja Lord Elgin, hogy Konstantzinápoly Európában van? — A' Ministerek mellett fogó Újságok pedig ezzel mentik ezt a' geographiai hibát, hogy Lord Elginnek, az Ásiai partokon Konstantzinápolyal által ellenben egy kis mezei majorja van.

Török Ország.

Konstantzinápolyból Junius 25-dikén. Abban az ütközetben, melly Május 18-dikán a' nagy Vezér és a' Frantziák között esett, 5000 Törökök, mind addig ellenek állottak ugyan annyi számból álló Frantziáknak, kik a' Nagy Vezér háta megé akartak kerülni, míg segítséget kapván, a' Frantziákat meg szalasztották. — A' Frantzia Generálisok egyenletlensége hasznokra van a' Törököknek és az Anglusoknak. Nem sokára fontos tudósításoknak kell Egyiptomból kerülni; mivel a' Nagy Vezér serege egyesítette magát Hutchinson Generális seregével; melly egyesült erő bátran meg támadhatja Kairót. — Nagy summa pénzt küldöttek innen Egyiptomba, mellyet ide Angliából hoztak.

Konstantzinápolyból Jun. 28-dikán. Az idevaló Spanyol Követ Corallo Úr, (a' kiról irtuk már Hírmondónkban, hogy Szebenén keresztül utazott a' tavaszon, 's hogy igen drága ajándékok mentek Bétsből utánna, a' Fényes Porta számára,) ismét próbát tett, mind a' Kajmacán, mind a' Nagy Úrnál, a' szokott Audientzia meg-

nyerése eránt, de mind eddig semmi bizonyos választ nem nyerhetett, holott az, a' jó egygyet értés helyre állítására, elmúlhatatlanúl szükséges. Azt a' Fényes Porta valami mehezen tsak ugyan megengedte, hogy a' szállása előtt Coralló Úrnak is Jantsárok Strázsáljanak, mint a' több idegen Miniszterek lakása előtt. — Tudtára esett a' Portának, hogy a' Frantziák, Nápoly Országának napkeleti kikötőhelyeiben, nagy készületeket tesznek, hogy azokban szárazra való sereget szállítsanak hajókra; mellyhez képest a' Moréai, Albaniai, és Macedóniai Basák parantsolatot vettek, hogy mennél több sereget gyűjtván öszsze, ezen Tartományokat a' Frantziák megeshető kifzálások ellen óltalmazzák.

E l e g y e s L e v e l e k .

Bernából Julius 14-dikén. Következendő értelmű Protestatió tétetett itt közönségessé:

Ezen fojó esztendőben, Május 29-dikén közönségessé tétetett plánuma szerént a' Constitutiónak, Helvétziában a' Kántonok hajdani igazgatása ugyan rézfyszerént visszafz állítódott; de a' Bernai Kánton fel-ösztdött; és Helvétziától nagyobb részént el szakasztódott. Valamint azért a' Berna Városához tartozó nemzeti jószágok eladattatásának, egy időben ellene állottunk; úgy most is kötelességünknek esmérjük, hogy az egész Bernai lakosság nevében, a' Város birtokainak Helvétziától való elszakasztása ellen protestáljunk. — Ezen Protestatió, egy ilyen értelmű levéllel bé adódott a' végre hajtó és Törvényhozó Tanátsnak: „Végre hajtó és Törvényhozó Tanáts! Imé bé adjuk tinéktek a' Bernai Kánton

fel-oltsása ellen tett Protestációnkat. Míg Helvétzia úgy néződött, mint egy haddal megvett Tartomány, addig a' környülállásokhoz kellett magát alkalmaztatni: de már most, minekutánna függetlennek lenni meg esmertetett, és újonnan Kantonokra oltsattatott fel; egy valóságos Helvétus, annyival inkább egy igaz Bernai lakos sem egygyezhet abban meg, hogy Berna Városa, Helvétziától el szakasztasson, és meg-oltsasson minden jussaitól, mellyekkel régtől fogva él. Valamint pedig ez a' Protestáció hideg vérrel íródott; reményljük, hogy ti is Polgár Tanácsosok, olyannak fogjátok ezt nézni, mint a' mellyre mi hivatalunk ereje fzerént köteleztettünk. Berna, 15 Juliusban 1801-ben, Berna Városának közönséges Tisztviselői, és Kommisszariusai, mint az egész Polgárság Képviselei.

Sok Amérikiak meginneplették Burnet Agensekkel egygyütt Burdeauxban, Julius 4-dikét, ugymint Amerika függetlenségének minden elzenedőben elő forduló innep napját. A' vendégségben a' többek között a' Fő Konzul Bonaparte egészségéért is ittak a' vendégek, közül-akarátul, ilyen kívánsággal; Sokára végezze Ő el világi pályafutását, és ha végre a' természetnek adózni fog, nevezze Őiet a' késő maradék Frantzia Ország Waschingtonjának.

Koppenhágából Júl. 25 dikén. Ma dél után érkezett ide, a' Frantzia Respublika hozzánk rendelt Követje Macdonald Generális, a' hozzátartozó Követtségi Tisztekkal egygyütt. — Ismét tértek vissza egynehány hajók, a' napkeleti tengerről Angliába; rövid időn pedig az egész ha-

jössereg útnak indul. — Azon Április 2-diki üt-
közetet példázó emlékeztető pénz, melly itt ve-
retett, és az ütöközetben vitézül forgolódott Ka-
tonák között fog kiofztatni, igen szép. Egygyik
oldalán látszik egy Gothus módra fel-fegyverke-
zett hajó, mellyen egy oroszlán, első jobb lábá-
val a' Dánia tziimerét, bal lábával pedig egy
ofzlopot tart; felette ezen írást olvashatni. A'
bátorság óltalmaz; alatta pedig ezt: Ápri-
lis 2-dik napja. A' másik oldalán látszik a' Kí-
rályi Korona, páltza és kard; illyen alól-irással.
A' Király tiszteletet mutat: a' Haza
megesméri. Minden érdempéNZ körülete' tal-
pára, annak a' Katonának neve fog kinyomatni,
a' kinek az adódik.

Stockholmból Jul. 22 dikén. A' Király rö-
vid nap elfog utazni Carlskronába; a' izélját
ezen utazásnak bizonyosan nem tudhatni. — Kü-
lönösen megjegyzést érdemel ezen dolog: hogy
ittén, Julius 6-dikán adatott ki a' letartóztató-
dott Anglus hajók szabadon való botsáttatása
eránt a' parantsolat, Londonban pedig Junius 16-
dikán vették a' mi fogoly hajóink, a' szabad el-
utazásra való engedelmet: következőképpen, az
itt ki adatott parantsolat vólt a' Londoninak kö-
vetkezése, nem megfordítva; a' mint sok Újsá-
gok hirdették.

Svájtzter Országban Sisikon nevű falu mel-
lett, nem régen egy éjtszaka az ott lévő nagy
tóba, az úgy nevezett Waldstätter Seebe egy
nagy köszikla oldal belé dülvén: a' vizet a' part-
ján úgy ki tsapta, hogy az 4 házat, egy fűrész-
malmot, és egy istállót, minden benne való-

kal, egy szempillantás alatt, a' víz mélységébe belé seprett. Tizennégy ember vesztette el itt az életét, kik közzül a' testét is csak háromnak találták meg. Négyen halálos sebet kaptak. Jó nagy darab föld is el süllyedt. A' partnál lévő hajók pedig kettőn kívül, vagy öfzve törtek, vagy el merültek, úgy, hogy azoknak a' kik a' habok között kiabáltak, segítségekre nem lehetett menni. A' kik történetből oda haza nem vóltak, magok ugyan meg maradtak, de mindeket el-vesztették.

Livornó ból Jul. 22 dikén. Egy 16 ágyús Anglus hajó hányta le tegnap kikötőhelyünk előtt vasmatskáit, békességes zászlók lobogván rajta. Ez a' hajó 51 nap alatt ért ide Egyiptomból, 's itt tette ki a' szárazra Dumas, és Dama Francia Generálisokat, kik az Abukíri erősségben estek hadi fogságra, de parolára szabadon bocsátottainak.

Híradás.

Bihar Vármegyei S. V. Ispány és Obester Beöthy László Úr mintegy 40 Kanczákból, szopó, tavalyi, és harmadfűtsikókból, 3 hágó Csödörök-ből álló ménességét, a' jövő Septembernek 23-dikán dél előtt, a' Nagy Marjai Pusztáján, Nagy Váradtól 3, Debreczentől pedig 4 mértföldnyire kótyavetyéltetni fogja. A' Kanczák válogatotak, és egyenesen a' leg jobb Erdélyi ménesekből veszik eredeteket. Egygyenként fognak kótyavetyéltetni.

A' Himfy Szerelmeinek az árra 1 forint 30 kr., nem 1 forint 30 kr.

T O L D A L É K

*A Magyar Hírmondónak, Augustusnak 11-dik
napján 1801-dik Esztendőben költ árkusához.*

Poeta ad Pictorem dum Ludovicum
Boros de Rákos Consil. Aul. et Ref. Ordini
S. Stephani R. A. Adlectum Audiit Mense Maio
Anni MDCCCI.

Zeuxi! per Hungaricas Pictor celeberrime Terras,
Huc ades, et Tabulam, Peniculosque para!
Instat opus magnum; totam Artem, omnesque
Colores

Adfer, et Illustrem, quem volo, pinge Virum.
Qua sit Fronte? quibusue Genis? quo denique
Vultu,

Aut Oculis? ad rem scire superuacuum est.
Pinge Animum, et Mentem! — Mens Illi est
magna, perenne

Justitiae studium, Relligionis Amor;
Simplicitas, Candorque Animi, Sapiencia rara,
Consilium promptum, Sancta, tenaxque Fides.
Pauca loqui, sed multa agere, et contemnero
Plausum,

Ac nullis unquam cedere Muneribus;
Arcanum seruare, Dolos euertere, Vera
Ferre, sui tantum non meminisse solet.
Ecce! Palatina Vir talis in Aede laborat,
Consumitque dies totus in Officio.

Quod superest, dulci cum Gnata; et Coniuge
Tempus

Diuidit, aut Musis, vel dat Amicitiae.

Cetera dissimulo, neque Nomina scire necesse est.

Effigiem ex istis nunc mihi pinge notis! — —

Pictor ad haec placido subridens ore: Quis illum
Ignoret? Tu me ludere pergis, ait.

Nosco, sed has, uti vis, nequeo depingere Dotes;
Vincit Apelleam talis Imago Manum. —

Ut video, venit ipse, Crucemque a' Pectore
gestat,

Regis Apostolici munere factus Eques.

Justitia, et Virtus omnis laetatur, Amicus

Plaudit, et Inuidiae non putat esse locum.

Tata Augustus' 4-dikén. A' jelenvaló hó-
napnak eddig el folyt napjai a' Tataiakra nézve
valóságos öröm és innep napok valának Ekkor.
látták meg t. i. újra, kilentz esztendőök után
Kegyelmes Földes Urokat, Mélt. Galánthai és
Fraknoi Gróf Eszterházy Ferentz Ö Excel-
lentziáját. A' ki akkor itten jelen lehetett, nyil-
ván tapasztalhatta azt a' közönséges és szívbéli
örömöt, a' melly a' kölömbféle lakosokban kü-
lömb és sokféle, de igen tetzhetőképpen ki mu-
tatta magát.

Még az Ö Exoja el érkezése előtt el telt 3
napok szüntelen való újság látásoknak, örven-
detes beszédeknek és tudakozódásoknak, muzsi-
ka zengéseknek, és nyughatatlan várásnak nap-
jai valának, nem tsak a' Tataiaknak, hanem
a' mindenfelől ide bé-gyülekezett külföldieknek is.

Illyen környülállások között leve osztán Ő
 Excjának igen óhajtott meg-érkezése Aug 1-ső
 napján délután 2 és 3 óra között. Ki-mentek Ő
 Excja elibe fél mértföldnyire bizonyos Nemessé-
 gen kívül, az itt való Cancelláriánál lévő ifjú
 Urak, ló-háton, dízsesen fel-készülve, és az Ő
 Excja Tatai Dominiumában lévő minden Helységekből ki-válogatott lovasok zászlókkal. a' mellyekre külön külön mindenik Helységnek neve fel volt írva; zengvén közöttök mind a' nemesebb, mind pedig a' köz és pásztori muzsikák, az ő mezei életeknek ábrázolására: Hozzájok ér-
 vén Ő Excja; tőlök szép Orátziótskával tiszte-
 tetett; és ekkor a' már előre, bizonyos mesz-
 zeségre egymástól ki rendelt lovasok Ő Excja
 jövetelét egymásnak, és az utolsó a' városban
 nagy hirtelenséggel hírül adták; a' mikor az egy-
 szersmind az öltöze-sereglett sokaságnak is ágyúk
 ropogása által tudtára adatott. A' városba bé-
 érvén Ő Excja elsőben is a' város Bírája, és
 Elöljárói kölföntötték meg. Az után talált a' pia-
 tzon egy az ide való 'Sidók által fel állított
 triumphusi kaput. Ez magas Pírámis formára volt
 fel-készülve, zöld ágakkal és virág koszorúkkal
 fel-ékesítve, és a' napnyugoti oldalán ez a' felül,
 írás szemléltetett: *Heil Dir, der Du kommst in
 tausend Gefahren siegend, der Herr der Heer-
 schaaeren ist Dein Schild*; a' napkeletin pedig
 ez: *Glücklich erfolgte die Ankunft Sr. Exc.
 Grafen Franciscus Eszterházy, den 1-ten Au-
 gust 1801.* Ezre kapunál az Ő Excja kotsija
 meg-állított, ő maga egy 'Sidó által meg-kö-
 lföntetett, és egy nyomatattatott kölföntő Belzéd

is kezébe nyújtatott. E' helytől fogva egész a' Kastélyig két felől szépen, és egymástól illendő mézfzeségre el rendelve állottak minden Tzéhek, mindenik erre a' végre készített igen tinos tzmjeikkel. Ezek között a' muzsikáknak minden nemei gyönyörködtették a' füleket; a' honnan itten az Ö Excja kotsija is lassan ment, hogy mind a' muzsikák, mind a' Tzéhek annál ki-es-mérhetőbbek lehessenek. A' Kastélyának kapuját érvén, véletlen mintegy tündér világba látatott Ö Excja belé bukkanni. Ott vóltak t. i. nagy számmal, szép gustussal fel-öltözött Páztorok és Páztornék, a' Tatai ifjak és Fejér-személyek közzül ki-válogatva. Nem lehet már ezeknek öltözeteknél, énekeknél, és magok-viseleteknél, a' mellyel a' Grófot fogadták, szebet gondolni; magán kívül vólt az ember ennek a' szépségnek látásán; a' honnan magát Ö Excját is, a' Nápolyi ditsösségeknak 9 esztendőig való szemlélések után is a' könyvezésig meg-indították. Ezen szép seregtől koszorúkkal tiszteltvén Ö Excja, tovább indúlt a' kotsi, és a' Kastélyba fel-vivő közép gráditsnak végénél állott meg, a' hol ismét az elébbeniekhez minden szépben hasonló, de öltözetek' formájára valamennyire különböző aratók, és aratónék — minthogy éppen aratás idején esett ez a' pompa — énekekkel, muzsikával, és kalászból díszesen készített koszorúkkal kedveskedtek kedves Grófjoknak. Benn a' Kastélyban egy mind magát, mind Ö Excját igen meg-indító szép Orátziót tartott Fő Tiszt. Kánonok és Archidiaconus Szarenka Pál Úr, a' mellynek végezetével hármas

Vivat kiáltás hangzott az egész Kastélyban. Az alatt az idő alatt pedig, míg Ő Excja a' maga szobáiba jutott — mellybe mintegy 11 minútum telt — fel-állítottak az Átsok, kőművesek és tserepezők a' Kastéllyal által ellenbe egy fából és deszkából készült 6 ölnyi magasságú Obeliscust. Az egész Obeliscus zöldes színnel vala megfestve, a' hegyire vólt a' Griff madár (a' Gróf Elzterházyak czímere) helyheztetve; közép tájon pedig egy ég színű tábla, a' mellyen ezen Német versek találtattak aranyos betűkkel:

Der Obelisk,
den wir erheben
O Graf!
ist von Vergänglichkeit.
Herz, Liebe, Treue,
die wir Dir geben,
stosst stolz von sich
den Zahn der Zeit.

Ezen Obeliscust kerülték meg az után, minnekutánna a' Grófot az ablaknál lenni éfzre vették, minden Czéhek muzsika szóval, és Vivat kiáltásokkal.

Igen sok vólna mind azokat a' módikat előadni, a' mellyekkel Ő Excjának minden rendű és sorsú hívei örömöket és tiszteleteket ki nyilatkoztatni igyekeztek, és abban egymással vették. Tsak egynehányat említek hát még a' nevezetesebbek közzül. — Az Ő Excja' bé-jövetelének estvéjén készíttetek az ide való Kereskedők egy igen szép illuminátziót. Az Ő Excja Kastélyára szolgáló nagy tón vala fel-állítva, tsíno-

san özfze-tsinált fenyő-szálakra két Pyramis. Ezek meg-világosítottak. A' két pyramis között vólt az Elzterházy Griff ezen alá-írással: Vivat Se. Exc. Graf Franz Elzterházy, és a' Kalmárok' tüzimere, ezen írással: Vom Handelstand gewidmet. 1801. hasonlóképpen meg-világosítva. Ez a' szép alkotmány a' tónak túlsó partjáról, szép tsendes időben, török muzsika, és rakétázások 's lövöldözések között közelitett a' Kastély felé.

Más nap estve az Ö Excja belső kertjében vólt egy szép illuminátzió. Fel vala itten állítva egy igen szép gustussal készült kapu, a' melly felett zöld falon arany betűkkel láttzott a' következő-*Chronostichon*:

LVX perltVra nltet rVtLo eXornata rVbore
soLVs aMior patris CorDe perepnls erIt.

az ofzlopjai felett pedig két felől e' vólt írva: Vivat Redux. Ugyan itten a' T. T. Piárista Uraknál tanuló Ifjatskák egy a' Vjrgílius V-dik Eklogájának követésével készített pásztori játékot, igen dízses pásztori ruhákba fel-öltözve a' gyepen el-játtzottak, a' kik között szívet-ható vólt kivált két kis gyermeketskének hallása, a' kik még csak nem rebegő nyelveikkel a' Deák verseket tisztán, és szép pronuntiatióval mondták elő. Ezen játékot követte a' már fellyebb le-írt pásztornéknak, és aratónéknak pásztori dalljok, tántzok, és külömbféle mesterséges, és a' mezőket felette gyönyörködrető forgásaik és bújkálásaik. Mind ezek azon a' kies helyen az Elyzeumban képzelgették lenni az embert magával.

Ugyan ezen estve meg vala világosítva Tának piattza, és két, a' Kastély felé szolgáló úttzája. Szép vólt itten nézni, miképpen igyekezett a' különböző ész és tehetség különböző találmánnyaival majd minden ablakban másképpen ki-mutatni Ő Excja eránt való tiszteletét. Maga Ő Excja is méltóztatott minden meg-világosított házakat meg-nézegetni.

Tiszteltetett Ő Excja mindenféle írott és nyomtatott Magyar, Német és Deák köszöntő és örvendező versekkel is.

Mind ezekben a' tiszteletnek meg-bizonyítá-saiban pedig a' vólt a' leg ditsösségesebb, hogy mind ezek a' szíveknek önként való indulásaik-ból származnak.

Boldog, bizony, az a' Méltóság, a' ki ennyire bírja a' maga alattavalóinak szíveket, és a' kinek Tisztjeinek bölts, mértékletes, és szelíd igazgatások alatt ennyire érzi a' nép a' maga boldogságát.

Tudósítások.

Fűsküti Landerer Mihály, Posonyi és Pesti Nemzeti Könyv nyomtatónál és Arrosnál, egyéb jeles Könyveken kívül, az újjabbak közzül, még e' következők is fel talál-tatnak:

Collectanea Genealogico Historica illustrium Hungariae Familiarum quae jam interciderunt: Ex MS. potissimum eruit, et Scutis gentilitiis auxit, Carolus Wagner, condam Bibliothecae Universitatis Reg. Budaensis custos. Decades IV. cum 50

scutis et sigillis aeri incis. 8vo maj. 1802. f. ni
3 *Conspectus Familiarum Decadis I.* 1. Bánfi de Also Lindva. 2. De Bátor, Bebek de Pelsöcz
 4. De Chetnek, 5. De Hedervára, 6. De Kanisa.
 7. Oláh, 8. De Styborich, 9, De Ujlak, 10. De Zrin. *Decadis II.* 1. Cheh de Léva. 2. Corbaviae Comites. 3. Ernusth de Cháktornya, 4. De Frangepanibus, 5. De S. Georgio, et de Bozyn Comites, 6. De Kiswarda, 7. De Palócz, 8. Pethö de Gerfe, 9. De Zéch. 10. Zechen. *Decadis III.* 1. De Búd, 2. De Buthka, 3. Drágfi de Bélthek, 4 Drugeth de Homonna. 5. Liszthius de Köpesény, 6. Pázmány de Panasz, 7. De Rozgony, 8, De *Decadis IV.* 1. Apasi de Apa nagy falva, 2. Bochkavel Bochkaj de Kis Mária. 3. Chapi de Eszen, 4. Dersfi de Zerdahely, 5. Elderbach de Monyorókerék, 6. De Gara, 7. Lórándfi de Serko, 8. Ország de Gúth. 9. Rákóczi de Felső-Vadász. 10. De Zokol. De utilitate hujusmodi veterum Collectaneorum non est, quod hic multis disseratur; in re pene simili ita Lazius: *Quae ut jucundum est, inquit scire, ita, utilitatem non minimam administrationi rerum, et lucem Historiis, atque Annalibus adfert, et successiones docet, et mutationes nominum, provinciarum, ostendit; denique Genealogias Principum, Comitumque explicat. Et quae intercederunt stemmata, in singulis provinciis, eorum memorium revocat, et provinciarum, in qua coluerunt ista, reddit illustriorem.* Ejusdem Authoris adhuc sequentia Opera reperiuntur: *Analecta Scepusii Sacri et profani. Partes IV, 4to 7 fl.*

Diplomatarium Comitatus Saarosiensis: ex Tabularibus et Codicibus, MS. erutum 4to maj. 3 fl.

A. Magyaroknak Uradalmaik mind a' régi, mind a' mostani üdőkben. Irta Dugonics András Kir. Oktató. 1801. 8. maj. 1 for. *Ezen Könyvben e' következendő tizennégy részre mettzett paisok találtatnak: A' Magyar Korona, Besarábia, Scythia, Kumánia, Magyar Ország Pannónia, Erdély, Sklavonia, Szerém, Kroácia, Hercegovina, Dalmácia, Ragusa, Servia, Scrbliá, Halicia, Vlodoméria, Bulgária, Valachia, Moldávia, Raccia, és Méria Országoknak paissaik.*

Mezengy, az az: Páfsztori Vers, melly több Akklogyákban, mint meg annyi részekbéli kifejezésekben, a' Magyar nyelvnek arra igen alkalmas léte végett, és az ebben gyönyörködők kedvékétr íratott P. Nagy László által. 8-vo min. 20 kr.

Néma Mester; az az: olly Házi Könyvetske, mellyben némelly különös Közjóknak feljegyzései egybe szerkeztetve fel-találtatnak. Íratott Szegeden S. E. által a' Magyar Nemzet javára. 8-vo min. 1801. 24 kr.

Párizpápai Dictionarium latino-hungaricum, et hungarico-latinum. Novae huic Editioni additum est Repertorium novum germanicum a Carolo Eder, 8vo maj. Partes II. Posonii et Cibini 1800. 5 fl.

Magyar és Erdély Országi Nemzeti Kalendárium Kristus Urunk' születése után 1802-dik esztendőre. Mellyben az Új, Ó, és a' Protestáns Ka-

lendáriomokon kívül, a' mostan uralkodó Európai Fejedelmek, 's a' Magyar Hazának több Egyházi 's Polgári Titztjei feljegyeztetnek. Ezeket követik a' Magyar Királyok' nevezetesebb Történetei; holmi múltságos esetek; gazdaságos jegyzések; az Országos Vásárok, a' Posták járásai, 's a' folyó pénznek külső érdemét, nehézségét és szokott úzsoráját mutató táblák, 4to 10 kr.

Római Történetek. Írta Dugonics András Kir. Oktató, 8vo maj. 1 for. 15 kr. *Ezen könyvnek közre-botsátására alkalmatosságot adtak a' Szerzőnek az Afzszonyi főnek mostan igen mórtiban lévő sok számú fodorításai, és csigabugjai, melyet közönségesen Ala-Titnak neveznek.*

Léta Magyar Vitéz, és Zamira Pannóniai Kisafzszonynak a' földön és tengereken történt Vizontagságai. Írta P. Nagy László 1800 3o kr.

Magyar Országból tett Velentzei Utazás. Közre-botsáttatott az Utazótól. 2o kr.

A' Pártos Jerusálem IX Énekekben. Írta Nagy Ferentz a' Sáros Pataki Ref. Kollégiumban ez időben Hum. Prof. 8vo maj. 3o kr.

A' Szerecsenek, vagy is Karikleának és Theágenesnek Történetei. Írta Dugonics András Kir. Okt. 2 Darab 8vo maj. 2 for.

Gyöngyösi Istvánnak, hajdan Gömör Vármegye érdemes Vice-Ispánnának, költeményes maradványi, melyeket egybe szedett, és a' legregibb nyomtatványok és Kéz írások szerént hibáiból ki-mentett Dugonics András Kir. Okt. 8vo 2 Darab. Író papirosra 2 for. közönségesre 2 for. 3okr.

Mindenféle Barmokat orvasló Könyv, melyet a' közjónak-hasznára ki-botsátott Tolnai Sándor Kir. Okt. 8vo maj. 51 kr. Ugyan annak

Compendium Artis Veterinariae, de cognoscendis et curandis animalium epidemico-contagiosis et praecipuis sporadicis morbis, cum annexis formulis et Tabellis aeneis 8vo maj. 1 for. 15 kr.

Csapó József orvosló Könyvetskéje, melyet betegeskedő szegény sorsú Ember' számára készített 8vo min. 51 kr.

Consilium politicum praecavendi et extinguendi incendia in Urbibus, Oppidis et Pagis Hungariae, 4. 1800. 30 kr.

Arany Péreczek, avagy Macskási Juliánának szomorú Története. Írta Dugonics Andr. Kir. Okt. 1800. Második kiadás. 1 for. 15 kr.

Specimen Hierarchiae Hungariae complectens seriem chronologicum Archi-episcoporum, et Episcoporum Hungariae, cum rudí Dioecesium delineatione, adjectis, si quae sunt peculiare, praerogativis, ut plurimum ex Diplomátibus congestum a Georgio Pray, nunc Canonico Magno-Varndiensi. 4to maj. 4 fl.

A' Rómaiak Görög Országban. 12mo. 15 kr.

A' Gyapjas Vitézek. Írta Dugonics András Kir. Okt. Két Darab 8vo maj. 2 for.

Új Házi Kertész; az az: Hasznos és tapasztalásokkal erőssítetett Oktatás, mint kellessék hasznos gyümöltsfákat 's a' t. szembetűnő haszonvétellel nevelni. Második meg-bővített kiadás. 1801. 8vo 24 kr.

Új Szakátskönyv. 8. 24 kr. Második, és a' külömbféle új étekek' főképpen pedig a' sütemé-

nyeknek el-készítése' módjával meg bővített kiadás.

Koller Josephi, Cathedr. Eccl. Quinque eccl. Canonici Historia Episcopatus Quinque ecclesien-sis. Tomus V. a f.nis 3. Omnes quinque Tomi 15 fl.

A' Magyar Királynéknak az ő Királyi jussokkal való Históriája, a' mostan uralkodó Felséges Mária Therésia Magyar Királynénak rézre metezett képével egygyütt. 8vo maj. 40 kr.

A' szép Uránia Amerikában, szomorú Játék öt felvonásokban. 8vo min. 20 kr.

Orvosi Tanítás a' gyermekek' nyavalyáinak meg-esmérésekről, és orvoslásokról. Mellyet Svécziai nyelven írt Rosensteini Rosen Miklós, a' Fels. Svécziai Háznak fő Orvosa. Magyarra fordította Dombi Sámuel M. D. 8vo 1 for. 30 kr. Ezen betses munkát különösen lehetne azon Magyar Atyáknak és Anyáknak ajánlani, kik távúl lévén a' népesebb Városoktól, sokszvr Orvos nélkül szükülködnek, nem tudván sokszor beteges gyermekeiken segíteni, kéntelenek őket némelly tudatlan Bábáknak és részeges vén Afzszonyoknak pepetselések által időnek előtte a' más világra küldeni.

Gottholdnak külömbkülömbféle dolgoktól 's alkalmatosságoktól vétetett, és az Istennek ditsőségére, 's az emberi indulatoknak meg-jobbításokra intéztetett kegyes elmélkedései. 8vo 1 for. 8 kr.

A' Jó Gazda Ember, vagy is olly hasznos könyv, mellyben a' szorgalmatos és gondos Gazdának számoakra az ő házaikban, házaik körül

's a' t. előfordúlándó hasznos dolgok fel-jegyez-
tetnek, 8vo min. 34 kr.

A' Jó Gazda Afzszony, mellyet az Afzszony
szép. nemnek számára írt Veres Mihály. 8vo min.
Harmadik meg-bővített kiadás. 34 kr.

Német Mihály a' Selyem-juhokról való Ok-
tatás. 8vo min. 36 kr.

Orpheus. Hónapos Írás két Kötetben. Mélt.
Gróf Pálffy Károly Ö Exc. ja és Mélt. Bárá Rá-
dai Úr képekkel egygyütt 8vo 2 Darab. 2 for.

Mátyus István M. D. Ó és Ú Diaetetica, az
az: Az életnek 's egészségnek fenn-tartására 's
gyámolgatására Istentől adatott nevezetesebb ter-
mészeti eszközöknek elő számlálása, 's a' t. 8vo
maj. 6 Darabok 9 for.

Robert Péter, született Anglusnak különös
történetei egy lakatlan szigetben. Fordította né-
metből Sz. Iványi László. 8vo maj. 1 for. En-
nek második Darabja a' sajtó alatt vagon.

Somogyi Elek, üdvességes Múlatság, az az:
kérdések és feleletek az Anyaszentegyházban elő
fordúlándó dolgokról és ájtatosságokról. 8vo min.
1 for.

Szilágyi Sámuel (idősb) Voltér Úrnak Hen-
riássa. 8vo maj. 1 for.

Posonyi Könyv nyomtató Wéber Simon
Péter Úrnál következő eladó könyvek talál-
tatnak.

Földi János, — Természeti Historia
a' Linné Systémája szerént. Az Allatok Országá
8 rétbén 1 for. 30 xr.

Andreae Lehotzky Stemmato-graphia Nobilium Familiarum Regni Hungariae 3 Tom. in 4-to 4 for. 30 xr.

A' Kánt szerént való Filozofiának Rostálgatása levelekben, Magyarra fordítva és Jegyzésekkel megbövitve. 8. rétbén 15 xr.

JOANNES NEP. ALBER e Scholis Pii S. Theologiae Doctor, et in Archi-Episcopali Lyceo Colocensi S. Scripturae Professor per omnes Veteris, et Novi Testamenti libros eiusdem S. Scripturae fecit Interpretationem, atque hanc Hungariae, et Provinciarum, quae cum ea coniunctae sunt, Venerabili Clero dedicavit. — Propositum illius fuit Hungariae Praesulum illi voto servire, quo in Budensium Comitiorum suo consessu anno ab hinc undecimo totius Scripturae S. Interpretationem in praxi per omnes illius libros in suarum Dioecesiam Lyceis fieri voluerunt: cum ad id tempus, biennium, quod erat Scripturae S. pro alumnis Theologiae destinatum, tolum fere in solis Hermenevticae regulis percipiendis coatereretur, atque ex practica S. Scripturae Interpretatione aliqua tantum illius capita delibarentur. Quae ratio, etsi non diu tenuit, et in plerisque Lyceis reducta illa prior methodus sit; nemini tamen dubium esse potest, quin talis in praxi Scripturae S. tractatio non tantum utilis, verum etiam necessaria futura sit iis quoque, qui ad priorem methodum iterum adacti sunt: quod quantumcumque praecepta Hermenevticae didicerint; ex his tamen solis, sine bono Interprete, Scripturam S. intellecturi numquam sint. — Quare ille sic suam hanc fecit Interpretationem, ut adhibitis non tantum aliorum Interpretum Commentariis, verum etiam Sanctorum Patrum Operibus, insuper linguarum Orientalium, et antiquarum Veesionum subsidiis eam exhiberet iuxta omnem Hermenevticae artem exactam, atque erutam ex Patrum intelligentia, et sensis. Procedit de capite ad caput, et de versu ad versum una continente Oratione non seiungendo Interpretationem a textu, ponendoque semper omnia integre Scripturae verba. Et qualiscumque difficultas, vel obscuritas se obicit; hanc enodat, et discutit plana, et aperta explicandi ratione; ex-

plicationemque suam semper ex aliquo principio Hermenev-
 natico demonstrat; ut nihil asserat, quod non probet.
 Istaque ratione illos etiam, qui sunt difficillimi, et obscu-
 rissimi Scripturae libri in apurum deducit illa imprimis
 loca diligentissime discutiendo, in quibus a Catholicis, et
 disconveniunt. qui aliter credunt. Sed neque etiam omittit
 illorum, quorum nunc ingenia adversus Revelatam, Re-
 ligionem pruriunt; argutiunculas ad illa Scripturae S. loca
 retundere, ubi talis veritas Religionis proponitur, ad quam
 ipsi suis ratiunculis consurgunt. — Speciminis autem gra-
 tia, ut ex re iudicium ferri posset, non solis verbis sibi
 assensum quaereret, delecta quaedam Scripturae S. loca
 misit ad Venerabilem Eundem Clerum per omnes Dioeces-
 ses: nec in vicem vel huius sui laboris, vel istius Eidem
 Clero factae a se oblationis aliud rogavit; quam ut ii,
 quibus placeret, se subscriberent, subscriptioneque hac
 testarentur se Opus, ubi prodierit, accepturos, et
 si sufficiente numero essent, qui illud acciperent, edi
 posset. Nec praenumerationis pretium aliquod etiam prae-
 vie postulavit; sed cum pretium secundum phylaras de-
 terminasset non ultra in Mediana charta quam cruci-
 feros duos, in Scriptoria autem quatuor; tum primum
 pretium ab iis, qui Opus accepturi sunt, postquam illud
 accepissent, voluit, ut per partes exhiberetur. — Est au-
 tem oblatio haec sic accepta a Praesulis, et ab iis,
 qui Dioecesibus praesident; ut neminem alicubi esse in-
 tellexerit, cui non ratio istius Operis valde esset probata,
 et ubi non hi suas etiam dando literas Clero suo
 illud commendassent. — Haec autem istius Editionis
 etiam per Ephemerides publicatio propterea fit: ut quoni-
 am res ipsa demonstrasset non tantum e Clero, verum
 etiam e DD. Secularibus esse plures, qui illud habere ve-
 lint, eoque magis, quod Scriptura S. non tantum pro Clero,
 verum etiam pro omni Christiano sit; illi a comparatione
 non excluderentur, deinde notitia illius etiam ad exteras
 Provincias efferretur, et cum illis quoque, si qui inde illud
 accipere vellent, communicandum esse libenter, ostende-
 retur: nec arcentur, sed potius invitantur etiam ii, qui
 Religione disiuncti sunt, cum Scripturae S. tractatio vel
 eo maxime debeat conducere, ut quaerendo ex ea veri-
 tatem, quae non nisi una, atque simplex esse potest, in
 unius Veritatis gremium omnes consociemur, neve inter
 nos, qui in eundem Christum credere nos profiteamur, dis-
 tensions sint, et schismata. — Impressio illius fiet Pesthi-

ni per D. Mathiam Trattner in Formato, ut vocant, Octavi maioris ea typorum, et chartae diligentia, ut nihil etiam ex hac parte ulterius desiderari possit. Addentur etiam suis locis mappae Geographicae, et tabulae Chronologicae, ut nihil desit, quod ad eius perfectionem, et integritatem pertinet. Totum Opus excrescet circiter ad 15 tomos; sicque intenditur, ut tomo primo prodeunte ad nundinas, quae erunt mense Augusto istius anni, semper deinde, quotiescunque ibi erunt nundinae, singuli, aut etiam bini tomi prodeant, intraque triennium tota editio peragatur. Pretium totius Operis in charta Mediana faciet circiter 25 fl. — Cui ergo, extra illam etiam, quae per Dioeceses fit circulationem, placuerit, istud Interpretationis S. Scripturae Opus habere; is velit nomen suum per literas Colocam in Hungariam ad eius Editorem mittere cum designatione chartae Medianae, vel Scriptoriae. Sed suas literas non gravetur gratuitas, (Franco vulgo dicunt) mittere, ex Hungaria ad 15tam usque Augusti, exteri ad finem Septembris huius Anni.

Colocae 15ta Aprilis 1801.

Primus Tomus Operis huius citra omnem dubitationem, ut in Sua ad Venerabilem Clerum Hungariae oblatione promisit Autor, ad Nundinas Pesthinenses, quae Mense Augusto hoc Anno futurae sunt, prodibit. Nam tametsi ex omnibus Dioecesibus rescriptum nondum venerit, tamen tali cum adprobatione, et desiderio hoc illius opus, quod in specimine exhibuit exceptum est, ut, quamvis casu in hoc impeditissimum tempus incidisset propter incommoditatem molestissimi belli: tamen eo numero iam sint ii, qui se subscribendo declararunt opus accepturos, ut his solis habitis iam etiam edi illud possit.

A' Füredi Savanyú vizről. Június 24-dik napján.

Tudtára adatik az Érdemes Közönségnek, hogy itt a' közel lévő Helységben 500 akó, jó fejér, és veres eladó Bor találatik. A' kinek tehát szüksége lenne illyetén Borokra, magát az itten lévő Komiszárius, Nemzetes Vargá Ádám Urnál jelenteni méltóztasson, a' ki is bővebb átásitást fog az eránt adni.